

ORTOPTERELE (INSECTA: ORTHOPTERA) DE STEPĂ DIN SUDUL REPUBLICII MOLDOVA

DESERTED GRASSHOPPERS AND KATYDIDS (INSECTA: ORTHOPTERA) FROM SOUTH OF REPUBLIC OF MOLDOVA

NADIA STAHI

Abstract

In this paper we represent Orthoptera species collected on five stations of steppe from the south of Republic of Moldova: Bugeac which is a protected area (botanical reserve), Cimislia, Comrat, Valea Perjei, Slobozia Mare.

In august 2005 from these fields we have collected 253 insects of Orthoptera from 27 species of Grasshoppers and Katydids, belonging to 3 families (Tettigoniidae, Oecanthidae, Acrididae), and 16 genera: *Conocephalus*, *Leptophyes*, *Platycleis*, *Metrioptera*, *Oecanthus*, *Pezotettix*, *Calliptamus*, *Acrida*, *Stenobothrus*, *Omocestus*, *Myrmeleotetix*, *Chorthippus*, *Euchorthippus*, *Doclostaurus*, *Epacromius*, *Oedipoda*.

From 27 Orthoptera species, which are collected from these sectors, 18 are new for fauna of Republic of Moldova: (*Conocephalus discolor*, *Platycleis vittata*, *Platycleis tessellata*, *Acrida hungarica*, *Stenobothrus nigromaculatus*, *Omocestus viridulus*, *Omocestus rufipes*, *Myrmeleotetix maculatus*, *Chorthippus albomarginatus*, *Chorthippus brunneus*, *Chorthippus dorsatus*, *Chorthippus loratus*, *Chorthippus macrocerus*, *Chorthippus pullus*, *Chorthippus parallelus*, *Euchorthippus pulvinatus*, *Doclostaurus brevicolis*, *Epacromius tergestinus*, *Epacromius coerilipes*, *Oedipoda germanica*)

Key words: orthopterans species.

Cuvinte cheie: specii, ortoptere.

INTRODUCERE

Această lucrare reprezintă rezultatele cercetărilor materialului entomologic colectat în 5 stațiuni de stepă din sudul Republicii Moldova: rezervația "Bugeac" (zonă strict protejată și de tampon), Cimișlia (luncă), Comrat (luncă), Valea Perjei (parcelă de stepă), Slobozia Mare (parcelă de stepă).

Sectoarele cu vegetație de stepă din sudul Republicii Moldova în majoritatea cazurilor ocupă versanți cu expoziție diferită. Aceste asociații vegetale sunt reprezentate de comunități de negară (*Stipa capillata*, *Stipa lessingiana*), păiuș (*Festuca valesiaca*), firuță (*Poa angustifolia*) și altele (POSTOLACHE, 1995). În prezent însă pe aceste sectoare atât învelișul vegetal cât și diversitatea insectelor scade simțitor din cauză desțelenirii intensive a terenurilor din ultimele decenii pentru cultivarea plantelor agricole, pășunatul excesiv a bovinelor și ovinelor etc.

MATERIAL ȘI METODE DE CERCETARE

Colectarea ortopterelor a fost efectuată pe parcursul lunilor august - septembrie ale anului 2005 cu ajutorul fileului entomologic și manual. În total s-au analizat 253 de indivizi saltatorieni.

Materialul ortopterologic a fost determinat pe baza cheilor de N.K. KNECHTEL și A. POPOVICI - BÎZNOȘEANU (1959), G.BEI - BIENCO (1964), THOMAS ROOSLI LUCERNE MANFRED STEFFEN (1997).

REZULTATE ȘI DISCUȚII

După cum se poate vedea din tabel în urma investigațiilor efectuate în cele 5 stațiuni de cercetare sudice de stepă ale republicii au fost identificate 27 specii de ortoptere, care aparțin la 3 familii (Tettigoniidae, Oecanthidae, Acrididae) și 16 genuri - *Conocephalus*, *Leptophyes*, *Platycleis*, *Metrioptera*, *Oecanthus*, *Pezotettix*, *Calliptamus*, *Acrida*, *Stenobothrus*, *Omocestus*, *Myrmeleotetix*, *Chorthippus*, *Euchorthippus*, *Doclostaurus*, *Epacromius*, *Oedipoda*. Familia *Acrididae* a fost mai numeroasă, cu 19 de specii, urmată de familiile: *Tettigoniidae* reprezentată de 6 specii și *Oecanthidae* cu o singură specie.

După preferința hidrotermică din 27 de specii de saltatorieni – 4 sunt specii higrofile (*Conocephalus discolor*, *Chortipus albomarginatus*, *Chortipus dorsatus*, *Chortipus loratus*); 13 sunt practice (*Leptophyes punctatissima*, *Platycleis vittata*, *Platycleis tessellata*, *Metrioptera bicolor*, *Pezotettix giornae*, *Omocestus viridulus*, *Omocestus rufipes*, *Chorthippus brunneus*, *Chorthippus dorsatus*, *Chorthippus loratus*, *Chorthippus macrocerus*, *Chorthippus mollis*, *Epacromius coerilipes*); 8 sunt specii xerofile, adaptate la condițiile secetoase de stepă (*Metrioptera brachyptera*, *Oecanthus peluscens*, *Calliptamus italicus*, *Acrida hungarica*, *Stenobothrus nigromaculatus*, *Myrmeleotetix maculatus*, *Euchorthippus pulvinatus*, *Epacromius tergestinus*).

Conform analizei elementelor zoogeografice un procentaj mai mare este deținut de către speciile palearticte – 18 specii ce constituie 66,6%, turano-caucasiene – 4 specii (14,8%), euro-siberiene – 2 specii (7,4%), europene – 1, euro-caucasiene – 1, cosmopolite – 1 specie a câte 3,7% fiecare.

Din cele 27 specii de ortoptere colectate în sectoarele de stepă ale Republicii Moldova 18 sunt noi pentru fauna Republicii Moldova: (*Conocephalus discolor*, *Platycleis vittata*, *P. tessellata*, *Acrida hungarica*, *Stenobothrus nigromaculatus*, *Omocestus viridulus*, *O. rufipes*, *Myrmeleotetix maculatus*, *Chorthippus albomarginatus*, *Chorthippus brunneus*, *Chorthippus dorsatus*, *Chorthippus loratus*, *Chorthippus macrocerus*, *Chorthippus pullus*, *Chorthippus parallelus*, *Euchorthippus pulvinatus*, *Dociostaurus brevicolis*, *Epacromius tergestinus*, *E. coerilipes*, *Oedipoda germanica*)

Tabelul 1

Tabel analitic cu speciile de orthoptere colectate în sectoarele stepice din sudul Republicii Moldova
The analytical table of *Orthopterans* species collected from the steppe stations from the south of Republic of Moldova

Taxon	Stațiunile de colectare					Element zoogeografic
	I	II	III	IV	V	
Fam. TETTIGONIDAE						
<i>Conocephalus discolor</i> THUNBERG, 1815	-	+	-	-	+	Palaearctic
<i>Leptophyes punctatissima</i> BOSCH, 1792	-	+	-	-	+	Euro-Siberian
<i>Platycleis vittata</i> CHARPENTIER, 1825	+	-	-	-	+	Palaearctic
<i>Platycleis tessellata</i> CHARPENTIER, 1825	+	-	-	-	+	Palaearctic
<i>Metrioptera brachyptera</i> LINNAEUS, 1761	-	+	-	-	+	Palaearctic
<i>Metrioptera bicolor</i> PHILIPPI, 1830	-	-	-	+	+	Palaearctic
Fam. OECANTHIDAE						
<i>Oecanthus pelusci</i> Scopoli, 1763	+	+	-	-	+	Palaearctic
Fam. ACRIDIDAE						
<i>Pezotettix giornae</i> ROSSI, 1794	-	-	+	-	+	Palaearctic
<i>Calliptamus italicus</i> LINNAEUS, 1758	-	-	+	-	-	Palaearctic
<i>Acrida hungarica</i> HERBST, 1786	-	+	-	-	-	Cosmopolit
<i>Stenobothrus nigromaculatus</i> HERRICH-SCHAEFFER, 1840	-	-	+	-	-	Palaearctic
<i>Omocestus viridulus</i> LINNAEUS, 1761	-	+	-	-	-	Palaearctic
<i>Omocestus rufipes</i> ZETTERSTEDT, 1821	-	+	-	-	-	Palaearctic
<i>Myrmeleotetix maculatus</i> THUNBERG, 1815	+	-	-	-	-	Palaearctic
<i>Chorthippus albomarginatus</i> DE GEER 1773	-	+	-	-	-	Palaearctic
<i>Chorthippus brunneus</i> THUNBERG, 1815	-	+	+	+	-	Palaearctic
<i>Chorthippus dorsatus</i> ZETTERSTEDT, 1821	-	+	-	-	-	Euro-Siberian
<i>Chorthippus loratus</i> FISHER de WALDHEIM, 1846	-	+	-	-	-	Euro-Caucasian
<i>Chorthippus macrocerus</i> FISHER de WALDHEIM, 1846	+	-	+	-	-	Turano-Caucasian
<i>Chorthippus mollis</i> CHARPENTIER, 1825	+	-	-	+	-	Palaearctic
<i>Chorthippus parallelus</i> ZETTERSTEDT 1821	-	-	+	-	-	Palaearctic
<i>Chorthippus pullus</i> PHILIPPI, 1830	-	-	-	+	-	European
<i>Euchorthippus pulvinatus</i> FISHER de WALDHEIM, 1846	-	+	-	-	-	Turano-Caucasian
<i>Dociostaurus brevicolis</i> EVERSMANN, 1848	-	+	-	-	-	Palaearctic
<i>Epacromius tergestinus</i> CHARPENTIER, 1825	-	+	-	-	-	Turano-Caucasian
<i>Epacromius coerilipes</i> IVANOV, 1887	-	+	+	-	-	Turano-Caucasian
<i>Oedipoda germanica</i> LATREILLE 1804	-	+	-	-	-	Palaearctic

Abrevieri (stațiunile de colectare): I - rezervația "Bugeac" (zonă strict protejată și de tampon); II - Cimișlia (luncă); III - Comrat (luncă); IV - Valea Perjei (parcelă de stepă); V - Slobozia Mare (parcelă de stepă).

BIBLIOGRAFIE SELECTIVĂ

- BEI-BIENCO G. 1964. *Orthoptera (Saltatoria) - Priamocrilii*. In: Opredeliteli nasekomih Evropeiscai ceasti SSSR I. Moscova – Leningrad: 205-284.
- KNECHTEL N.K. & POPOVICI-BÎZNOȘEANU A. 1959. *Orthoptera* Fauna R.P.R. București. 7(4).
- POSTOLACHE G. 1995. *Vegetația Republicii Moldova*. Chișinău: Știința. 339 p.
- UVAROV B.P. 1927. *Saranciovie Srednei Azii*. Tașkent. 214 p.

Nadia Stahi

Institutul de Zoologie al Academiei de Științe a Moldovei
Chișinău, Republica Moldova
Tel. (+373 22) 739821